

Folketingsvalget.

Hele sommeren har det staaet klart, at muligheden for et efteraarsvalg til Folketinget var tilstede. De forskellige partiers og befolkningsgruppers modstridende interesser og synspunkter med hensyn til, hvordan landets økonomiske problemer burde løses, syntes at tyde paa, at den socialdemokratiske regering, som kun raader over et mindretal i Folketinget, ville faa meget vanskeligt ved at faa gennemført en saadan politik, som kunne føre til en løsning af problemerne uden at skade beskæftigelsen og uden at vælte byrderne ved den økonomiske udvikling ensidigt over paa den jævne befolkning. Debatten paa Rigsdagen natten mellem den 8. og 9. august viste da ogsaa, at et valg blev nødvendigt for at skabe den fornødne basis i Folketinget for en løsning af problemerne.

Ved valget skal det da afgøres, om løsningen skal ske efter de retningslinjer, den socialdemokratiske regering har trukket op, eller efter de linjer, en indbyrdes splidagtig opposition maatte kunne enes om. Kun eet staa fast, at en løsning under alle omstændigheder skal naas, og at den ikke kan undgaa at faa virkninger for befolkningen. Der foreligger to hovedproblemer, og det var disse problemer, regeringens forslag af 8. august tog sigte paa:

- 1) Nedbringelse af landets valutaunderskud saa langt, at resten kan klares ved vore kreditmuligheder indenfor den europæiske betalingsunion.
- 2) Forøgelsen af landets forsvarsmuligheder overfor fremmed aggression.

En uheldig prisudvikling ude i verden har skabt det danske valutaunderskud, som skal begrænses.

Der er tre veje hertil. Den første er den konservative kreditindskrækning og renteforhøjelse, som vil medføre en voldsom arbejdsløshed, hvis den skal faa den ønskede virkning. Denne vej siger Socialdemokratiet nej til. Den anden vej er at begrænse købekraften ved skatter. Hvis denne vej skal benyttes alene, maa skatterne være saa voldsomme, at de bliver en ulidelig byrde — og nogen arbejdsløshed vil da heller ikke være til at undgaa. Den tredje vej er direkte at begrænse indførselen og derved direkte spare fremmed valuta. Regeringen har valgt denne vej, fordi den er mindst byrdefuld for befolkningen, og fordi den tillader os at opretholde en høj beskæftigelse. Derfor foresloges en række varer overført fra fri til bunden import og samtidig en vis begrænsning i den samlede bundne import.

Men hvis denne vej ikke skal føre til øget import af de resterende frie importvarer eller til inflation, maa der inddrages en købekraft, der svarer til importbegrænsningen. Derfor foresloges en midlertidig forhøjelse af afgifterne paa tobak, cigarer og cigaretter, chokolade og sukkervarer, spiritus, benzin, biler og papir, d. v. s. hovedsagelig varer, til hvilke der medgaaer forholdsvis store valutabeløb. Det er tillige en beskatning, som den enkelte borger kan undgaa, hvis han nedsætter sit forbrug af disse varer en ubetydelighed. Derved begrænses jo valutaforbruget, og det er dette, der søges opnaaet. Formaålet er ikke at faa flere penge i statskassen.

Den anden opgave, en styrkelse af forsvarsberedskabet, er desværre blevet en uomgængelig nødvendighed for den frie, vestlige verden, efter at Korea-krigen har afsløret humbugen i den kommunistiske „fredspropaganda“ og klart vist, at kommu-

nismen ikke viger tilbage for det aabne og brutale væbnede angreb. Hvis de demokratiske lande ikke vil give efter, som de længe gjorde det overfor Hitler, maa der vises fasthed, og hertil er militær styrke desværre ogsaa nødvendig. I denne forbindelse maa ethvert land tage sit nap. Vi ved jo selv, hvorledes vi i fagbevægelsen bedømmer den stymper, der søger at slippe uden om sine forpligtelser.

Opgaven søges for Danmarks vedkommende løst paa den maade, at regeringen bemyndiges til at gennemføre et forøget beredskab paa saavel det militære som paa det civile omraade.

De hertil fornødne midler søges tilvejebragt dels ved en værnescat paa 200 mill. kr. paa alle skattepligtige indtægter over 10.000 kr. (efter at alle fradrag er sket) og efter stigende skala (skattepligten skal ogsaa paahvile aktieselskaber o. lign.) og dels ved et tvangsmæssigt forsvarslaan paa 150 mill. kr., som skal ydes af alle formuer over 50.000 kr. efter stigende skala.

Rigsdagen har med overvældende majoritet gennemført bemyndigelsen til forsvarsministeren, men spørgsmaalet om fordelingen af de dermed forbundne udgifter staar altsaa hen til efter valget, ligesom tilfældet er for de øvrige skatter og afgifter med henblik paa valutabesparelsen, og først efter valget vil den nye Rigsdag kunne træffe afgørelsen herom.

Det vil da nu ved valget vise sig, om det fortsat skal være Socialdemokratiet, der har ledelsen af landets politiske og økonomiske udvikling og lovgivning, eller om ledelsen skal overgaa i borgerlige hænder. For den jævne befolkning vil det jo ingenlunde være ligegyldigt, hvilken af de to muligheder der bliver den sejrende. Den socialdemokratiske regering har gennem de godt 2½ aar siden dens tiltræden gennemført en lang række love og lovændringer, som baade paa sociale og de genopbygningsmæssige omraader har været til stor gavn for den jævne befolkning. I en rigsdag, hvor det ikke længere er Socialdemokratiet, der har initiativet, vil en fortsættelse af en saadan lovgivning ikke kunne forventes, ja, selv dens opretholdelse vil være truet. Det er derfor klart, at det er af livsvigtig betydning for netop denne, den største del af befolkningen, at valget faar et udfald, der sikrer Socialdemokratiet den fortsatte ledelse af den videre politiske og økonomiske udvikling efter de hovedlinjer, der fremgaar af de af regeringen nu for rigsdagen og offentligheden fremlagte forslag til problemernes løsning. Det gælder først og fremmest beskæftigelsen og genopbygningen, men det gælder ogsaa befolkningens sociale

tryghed. Dette lands arbejdere vil ikke for ret manges vedkommende være i tvivl om dette.

Og derfor vil arbejderne af al evne søge at sikre en god socialdemokratisk valgtag, naar den indtræffer den 5. september.

Fagbevægelsen vil sætte alle kræfter ind for en socialdemokratisk sejr.

Paa formandsmødet i D. s. F. den 15. august henviste Hedtoft til den straalende indsats i Norge og Sverige.

Hvad de borgerlige partier vil gennemføre, bliver under alle forhold dyrere for den arbejdende befolkning.

Fagbevægelsen har en dyb interesse i det kommende valg, thi mere end noget tidligere valg vil folketingsvalget den 5. september komme til at dreje sig om de økonomiske problemer. Fagbevægelsen maa derfor sætte hele sin styrke ind til fordel for et gunstigt socialdemokratisk valg, og jeg opfordrer hvert enkelt medlem til at yde en personlig indsats paa alle de omraader, hvor det er muligt, og hvor en haandsrækning er paakrævet.

Med disse ord gav formanden for De samvir-

kende Fagforbund, Eiler Jensen, statsminister Hans Hedtoft haandslag paa, at fagbevægelsen af alle kræfter vil virke for en socialdemokratisk valgsejr den 5. september.

Forinden havde Hedtoft i et kort foredrag trukket, hvad han kaldte valgets konturer op. — Der er, sagde Hedtoft, sket meget siden hin lyse majdage i 1945, og der er ogsaa sket meget siden det første valg efter befrielsen, nemlig valget den 30. oktober 1945. Forvirringen var stor den gang i alle kredse, ogsaa indenfor arbejderbevægelsen, og for at give et billede af udviklingen er det nok at minde om, at kommunisterne den gang gik ind for en socialdemokratisk-kommunistisk-konservativ regering! Forleden stod de i Fælleparken og skældte os ud for svindlere værre end edderkopperne!

Hverken i 45 eller 47 tegnede tingene sig særlig lyst. I efteraaret 47 troede vi, at vi stod overfor en halv snes vanskelige aar. Vi manglede varer, et slet høstaar var passeret, og vi maatte skærpe restriktionerne. Aarene siden er gaaet bedre, end vi troede. Det skyldes to gode høstaar, Marshall-hjælpen og den stærkt stigende produktion. Intet menneske med fornuften i behold vil nægte, at Marshall-hjælpen har betydet overordentlig meget. I dag snurrer alle hjul, og vi staar med den største beskæftigelse i historien. Der er faktisk sket noget af en økonomisk revolution siden 47.

Tre midler kan anvendes.

Men der er samtidig sket det beklagelige, at verden er opdelt i et øst-vest baade politisk, økonomisk og militært. Samtidig er den økonomiske udvikling ude i verden efter Englands devaluering, Koreakrigen og den paabegyndte oprustning gaaet os imod. Vi kan i aar købe for 800 mill. kr. færre varer. Denne forværring har ligget som en mørk sky over det sidste halve aars udvikling. Men vi skal igennem denne krise. Ingen regering og ingen rigsdag kan komme uden om at løse den. Men hvorledes skal den løses? Valuta-problemet kan løses paa tre maader:

1. Ved direkte importregulering.
2. Ved højere skatter.
3. Ved en kraftig kreditstramning.

Vore forslag betyder en kombination af de to første punkter. De konservative kræver kreditstramning. Den vil hemme produktionen og kaste tusinder ud i arbejdsløshed med deraf følgende tryk paa lønningerne. Hvad de andre partier vil, staar endnu ikke klart, men een ting kan vi sige: Hvad de borgerlige partier vil gennemføre, bliver dyrere for den arbejdende befolkning (Hør!) Vore forslag er udtryk for en social ansvarsbevidsthed.

Demokratiet skal værnes.

Der er nu bevilget 350 mill. kr. til militæret og civilforsvaret. Det er ikke udtryk for, at der er gennemført en reel ny bevilling, kun ensbetydende med, at penge, der skulle anvendes indtil 1954, kan bruges hurtigere og indtil 1952.

Vi vil være med til at paatage os denne forpligtelse. Den er et led i demokratiets sikring. Krigen i 1939 kom sikkert, fordi de demokratiske lande i 30'erne ikke ofrede noget videre paa deres militære apparat, og fordi landene efter den første verdenskrig ikke fulgte den kollektive sikkerhed og var parat til at vende sig mod en angriber. Hvis angrebet i Korea var forblevet straffrit, var angrebskrig for første gang efter Hitlers død accepteret, og vi ville staa i samme situation som ved Hitlers angreb paa Polen (Hør!). Hvis vi ikke i fællesskab gennem De forenede Nationer træder op mod angrebskrig, begynder den samme opgivespolitik, som demokraterne viste i 30'erne, og en saadan politik ville en gang blive dømt haardt.

Vi siger rent ud, som situationen ligger baade økonomisk og storpolitisk. Det er min tro, at vi herved kommer til at staa stærkt. Jeg ville have haft en daarlig samvittighed, hvis vi ikke havde gjort det og handlet derefter, og jeg tror, at vi ikke havde tjent demokratiet og arbejderbevægelsen, hvis vi havde betjent os af taktiske fiduser i denne situation.

Vor socialpolitiske linje.

Vi har een stor opgave: at værne om demokratiet og at fastholde vor socialpolitiske linje med fuld beskæftigelse, en høj produktion og tryghed i hjemmene. Nu beder vi om en kammeratlig haandsrækning fra fagbevægelsen.

Fra samtaler med Norges og Sveriges statsministre ved jeg, at naar valgene i de to lande gik saa godt for socialdemokratiet, skyldtes det ikke mindst den indsats, fagbevægelsen ydede. Den indsaar, hvad der stod paa spil, og den satte en enestaende agitation i gang i det ganske land.

Den danske fagbevægelse bør ikke staa tilbage. Gør en indsats for, at vi ogsaa her i Danmark kan opnaa et smukt resultat den 5. september!

Statsministerens manende ord, der ofte fremkaldte tilslutning, hilstes med langvarigt bifald. Og der var kraft i det leve, som dirigenten, Ingvar Dahl, motiverede for et godt socialdemokratisk valg.

— Paa mødet gav Eiler Jensen iøvrigt en redegørelse for arbejdet indenfor den frie faglige internationale, idet han gav et kort referat af de møder, han havde deltaget i. En glæde var det,

at den internationale fagbevægelse fuldt og helt gik ind for fuld beskæftigelse og social tryghed, der kun kunne naas ved højest mulige produktion. Landenes økonomiske politik maatte indrettes med dette for øje.

Hovedbestyrelsesmøde.

Den 8. og 9. august 1950 afholdtes hovedbestyrelsesmøde paa Centralbanehotellet, Halmtorvet 14, København. Forud for dette hovedbestyrelsesmøde, afholdtes den 7. august et forretningsudvalgsmøde. Fraværende med anmeldt forfald, paa grund af vanskeligheder med at skaffe tjenestefrihed, var næstformanden Bache, som suppleant deltog Kaj Petersen. Forretningsføreren C. P. Einshøj bød velkommen.

Man drøftede paa forretningsudvalgsmødet meget indgaaende, de paa kongressen vedtagne ændringer til forbundets love og enedes om, efter den der foretagne gennemgang og udformning af de vedtagne ændringer, at lade trykke nyt oplag saa alle medlemmer kan faa tilsendt et nyt eksemplar.

Den 8. august kl. 9 paabegyndtes hovedbestyrelsesmødet, hvor forretningsføreren C. P. Einshøj bød velkommen og meddelte, at næstformanden (Bache), — som pr. tefefon havde ladet forstaa, at hvis der var mulighed for at skaffe tjenestefrihed, ville han komme, — endnu ikke var ankommet og man maatte saaledes regne med, at tjenestefrihed ikke havde kunnet fremskaffes ved Horsensbanerne, hvilket man maatte beklage, da dette hovedbestyrelsesmøde netop var trukket saa længe ud af hensyn til først at faa overstaaet den travle ferietrafik. Kaj Petersen konstitueredes derefter som sekretær.

Protokollen fra forrige hovedbestyrelsesmøde blev oplæst og godkendt.

Einshøj indledede beretningen med at meddele, at han havde søgt og faaet sin afsked. Omtalte derefter en del fremsendt bladstof af mere eller mindre interesse. Det overlades til redaktøren i hvert enkelt tilfælde at træffe afgørelse om, hvor vidt det havde interesse for vore medlemmer og i saadanne tilfælde at optage og honorere, hvad der var brugbart for bladet, saavel af teknisk, som af historisk og praktisk art.

Meddelte, at der forelaa indbydelse fra Danske Privatbaners Kontorforening til vort forbund, om at lade os repræsentere ved Kontorforeninges delegeretmøde i Hillerød den 17. og 18. september d. a. Det vedtoges at Einshøj skulle repræsentere vort forbund ved nævnte lejlighed.

Forskellige ansøgninger om økonomisk støtte forelagdes og blev imødekommet i den udstrækning, som forbundets økonomiske forhold tillader det.

Det meddeles at man fra fællesraadet havde sendt en skrivelse til fællesrepræsentationen i hvilken man henviste til, at i tjenestetidsreglernes § 19 stk. 1 og 3 fastsættes det aarlige antal fridage til 52. Men da disse regler under hensyn til, at der i visse finansaar forekommer 53 søndage ved D. S. B. i henhold til bestemmelserne i serie a, er ændret saaledes, at antallet af fridage i de paa-gældende finansaar forhøjes med 1, samt den 53' fridag regnes at skulle falde i oktober kvartal, ansøgte man om, at tilsvarende ændring indførtes i de for privatbanerne gældende tjenestetidsregler af 1947. Man har endnu ikke modtaget svar herpaa fra fællesrepræsentationen. Einshøj omtalte og beklagede det tab de norske lokomotivmænd havde lidt ved deres formands Th. Narvestads pludselige død, hvilket ogsaa i danske kredse saavel som indenfor nordisk jernbaneunion ville føles som et savn. Narvestad var i de nordiske jernbaneorganisationer en højt agtet og afholdt, stout og kendt skikkelse indenfor de nordiske jernbanemænds kreds, som vi sidste gang havde den glæde at være vært for og nyde samværet med paa vor kongres i Rømersgade den 4. maj 1950. Meddelelsen om hans pludselige død har gjort et dybt indtryk i de nordiske lande.

Der forelaa en lang række afdelingssager for hvilke den deraf følgende korrespondance blev gennemgaaet og indgaaende drøftet. Herunder drøftedes et hjertesuk fra hovedkassereren vedrørende enkelte hvilende medlemmer, som var vanskelige at bevare kontakten med, da de for det første var vanskelige at faa til at indbetale deres beskedne kontingent, og i det hele taget, (trods bestemmelsen i vore love) stillede dem fuldstændig ligegyldig med hensyn til at holde den stedlige afdeling underrettet om deres eksistens.

Man vedtog, at man ikke kunne vedblive at tolerere saadan ligegyldighed, hvilket b. a. foraarsager en masse ekstraarbejde og ubehageligheder for de af vore medarbejder der er afhængig heraf, og at man for de hvilende medlemmers vedkommende, som ikke har interesse af, i henhold til vore love, at svare deres forpligtelser, og holde kontakt med deres afdeling, herved maatte meddele, at de vil blive slettet af forbundet og dermed blive behandlet som slettede medlemmer i almindelighed, hvorved de mister alle rettigheder og krav paa forbundet.

Adskillige spørgsmaal angaaende uniformssagen var fremsendt og besvaret saa godt, som det nu engang lader sig gøre at svare paa en sag som

denne, der allerede blev rejst i 1947 altsaa for 3 aar siden, hvor et specielt spørgsmaal, gennem forhandling og mægling var ført frem til fællesudvalgets afgørelse, men hvor man fra banernes side tilbød at udarbejde et generelt fælles forslag for samtlige landets privatbaner og derfor anmodede om at stille den dengang foreliggende sag i bero. Fra organisationernes side saa man naturligvis hellere et fælles ensartet uniformsreglement i stedet for det kaos man hidtil har været udsat for paa dette omraade; man havde jo ikke drømt om, at man fra banernes side kunne tænke sig at fremkomme med et forslag, som ville betyde en saa gennemgribende forringelse af det allerede bestaaende, en saa stor økonomisk nedskæring for det personale, der igennem aarene har haft disse goder og regnet med dem som en del af deres løn, i en dyrtid som vi nu er inde i, og i en tid hvor det fra alle sider bliver betragtet for en selvfølge, at det økonomiske tryk som dyrtiden har skabt maa lettes. Fra personalets side maatte man naturligvis afvise et saadant forslag og der har siden da været ført adskillige forhandlinger om spørgsmaalet i et underudvalg, som sluttelig resulterede i at banerne ville udarbejde en oversigt over, hvad personalets forslag ville komme til at koste. Med dette resultat skiltes parterne den 22. februar d. a., og siden har man ikke hørt noget om sagen, naar undtages, at det forlyder, at der for nylig ved enkelte baner simpelthen er nægtet udlevering af de gennem aarene tildelte uniformsgenstande. Hvis dette skal være frugterne af 3 aars taalmodig forhandling om dette emne, saa er personalets gentagne spørgsmaal om, under hvilken form man skal kræve sin ret, saare forstaaelig, thi naar der skal føres 3 aars forhandlinger om samme emne, uden at naa noget som helst resultat, saa har man vist lov til at paa-staa, at retsmaskineriet arbejder for langsomt og tung, og naar den staaende overenskomst simpelthen saboteres mens retten sidder, og før en ny overenskomst er opnaaet, saa maa man kalde det brud paa løbende overenskomst. Efter 3 aars forløb maa der nu træffes en afgørelse paa denne sag, eller ogsaa maa vi kræve sagen fra Vejle—Vandel—Grindstedbanen, som i 1947 blev stillet i bero til fordel for banernes forslag der imidlertid kun repræsenterede et reelt nedskæringsforsøg, optaget til kendelse i Fællesudvalget, snarest belejligt.

Der har ogsaa været rettet henvendelse om kørsel med eenmandsbetjente tog, hvordan man skulle forholde sig, i tilfælde hvor banens ledelse krævede paa-hængsvogn tilkoblet motorvognen uden at medgive hjælp til pasning af tilkoblede vogne. Hovedbestyrelsen vedtog, at henstille til afdelin-

gerne, at man ved fremførelse af tog som var eenmandsbetjente, og hvor der blev tilkoblet paa-hængsvogn, at føreren forinden afgang i saadanne tilfælde maatte aflaae paa-hængsvognen saa der ikke var adgang for rejsende til denne.

Hvis man fra banens side krævede at toget skulle fremføres med adgang for de rejsende til de tilkoblede vogne, uden at medgive hjælp til betjening, maatte man fra personalets side frasige sig ansvar for eventuelle ulykker som maatte forekomme i denne del af toget.

Sluttelig omtalte Einshøj en auditørsag, som endnu ikke er endelig afsluttet, samt trafikudvalgets arbejde for at forhindre den nu vedtagne lov i at blive til virkelighed, man har fra transportorganisationernes side gennem flere aar gjort et stort arbejde for en formaalstjenlig og fornuftig trafikregulering, men desværre var der saa megen politisk interesse i dette spørgsmaal at en fornuftig regulering af trafikken ikke lod sig gennemføre i denne omgang.

Arbejderskolen i København søger nye veje.

Siden slutningen af vinteren har A. O. F. Københavns afdeling arbejdet ihærdigt med en om-lægning af arbejderskolens undervisning. Efterhaanden havde skolen maattet optage saa mange undervisningsfag paa sin timeplan, at de fire timer om ugen i tre vinterhalvaar gav for lidt tid til hvert enkelt fag. Det har derfor været nødvendigt at søge bort fra det hidtil anvendte princip, at alle elever skulle have nøjagtig den samme undervisning.

For fremtiden samles de vigtigste grundfag, som alle eleverne nødvendigvis maa vide besked med, tirsdag aften, saaledes at nutidens danske samfundsforhold og fagforeningskundskab gennemgaas 1. vinter, kooperationens teori og praksis samt samfundsøkonomiens grundtræk 2. vinter og socialismens teori og international politik 3. vinter. I hvert af disse fag undervises der i 20 timer og samtidig lægges undervisningen tilrette efter mere moderne linier.

Fredag aften vil man derimod kunne vælge de to fag, man har mest brug for blandt fire. 1. aar: Kommunkundskab, samarbejdsudvalgenes opgaver, taleøvelse og engelsk. 2. aar: Regnskabslære, arbejdsret, taleøvelse og engelsk. 3. aar: Regnskabskritik og bedriftsøkonomi, arbejderbevægelsens kulturopgaver, taleøvelse og engelsk.

Hele denne undervisning kommer til at ligge

mellem kl. 20—22 paa de nævnte to aftener om ugen. Mellem de to timer om fredagen lægges desuden 15 min. fællessang, bl. a. for at opnaa det værdifulde, at hele skolen samles.

Engelsk gaar ind som nyt fag. Vil man have noget ud af denne undervisning, anser skolen det for nødvendigt, at man ikke alene følger den gennem alle tre aar, men ogsaa, at man allerede har gennemgaaet et kursus for begyndere. Naar dette arbejdskrævende fag er taget med, skyldes det arbejderbevægelsens forpligtelser overfor den mellemfolkelige udvikling. Det er nødvendigt at sørge for, at i det mindste nogle flere af bevægelsens tillidsmænd i fremtiden kan klare sig paa et af hovedsprogene. Muligvis bør andre sprog senere følge efter.

Udenfor den egentlige timeplan, men i tiden 19—20 paa samme aftener, lægges desuden nogle ekstratimer. For det første en time om ugen i „English by film“, som tilrettelægges i forbindelse med den øvrige engelskundervisning, og som støtte for denne. Dernæst bliver der ogsaa ekstraundervisning i dansk og regning for elever, der mangler kundskaber i disse fag. Dersom eleverne vælger at tage lidt haardt fat, kan de altsaa faa tre timer optaget pr. aften mod nu to.

Da valgfriheden kan medføre, at der endnu efter tre aars forløb er fag tilbage, som man ikke har faaet med, er det tanken, at elever, der ønsker det, skal kunne fortsætte een gang om ugen udover de tre aar indenfor de valgfrie fag.

Endelig vil der blive afholdt fire foredragsaftener med diskussion i løbet af vinteren, hvor ligeledes alle elever samles.

Skolen har i nogen grad forladt en timeplan, som har ligget nogenlunde fast gennem en aarrække. Dette er gjort ud fra et stærkt ønske om fornyelse baade indenfor elevernes og lærernes række og indenfor skolens ledelse.

Samtidig vil ogsaa selve undervisningsformen blive forsøgt omlagt fra forelæsninger til studie-kreds- og samtaletimer og med en stærkere aktivisering af eleverne.

Det nye skoleaar begynder tirsdag den 3. oktober. De tidlige 1. aars elever vil faa direkte besked. De 2. aars elever, der ønsker at fortsætte paa skolens 3. aar, maa derimod paany anmeldes af deres organisation, ligesom nye elever kun kan deltage i skolens undervisning efter indstilling af en af arbejderbevægelsens organisationer. Der er fra skolens side udsendt indbydelser og indmeldelsesblanketter. Disse maa være skolen i hænde senest den 20. september.

En fodtur.

Nu gaar sommeren paa hæld og vi skynder os at tage en tur med Vejle—Grindstedbanens røde skinnebusser ud gennem Vejledalens skønne natur, men vi staar af paa Limskov st. Forinden vi begiver os paa vandring, slaar vi en sludder af med stationens elskværdige ekspeditrice, og maaske vi nyder en kop kaffe eller sodavand, thi det faaes nemlig her, maaske den eneste „afholds“ station i hele Danmark, Naa, efter at have nydt kaffen og naturen over mod Egtved, hvorfra man husker den velbevarede Egtvedpige, begiver vi os paa fodtur bevæbnet med en solid stok, thi nu gaar det op ad de stejle lyngklædte bakker, hvorfra man har den mest storslaaede udsigt, som tænkes kan; der findes næppe ret mange steder saa smukke partier som her.

Vi nyder udsigten og dalens smukke partier et øjeblik og vandrer videre gennem mark og skov, forbi Bindeballe vandmølle, og kommer snart til Randbøldal kro. Mange interessante ture i forskellige retninger udgaar herfra; vi tager en af disse, og gaar forbi den gamle fabrik med sine takkede gavle, opført som papirfabrik 1733. Post og bøttepapir blev lavet her, og blev berømt over det ganske land. Nu fabrikeres der imidlertid ikke papir mere, men er nu omdannet til klædefabrik; vi gaar videre forbi nogle gamle hvide huse, der tilhører fabriken, standser et øjeblik ud for et af disse, for at beundre en mængde forskellige arter af kaktuser, som man ogsaa saa et sted over paa Bornholm, et ganske ejendommeligt skue. Saa begiver vi os ud i den aabne dal, hvor aen rinder igennem, vi dvæler et øjeblik her paa en bænk, hvorfra man har en herlig udsigt til alle sider. Den frodige engdal skærmes overalt af høje gran-klædte bakkesider, herfra skuer man ned mod fabriken, der spejler sine takkede gavle med storke-reden paa taget i søens mørkegrønne vand, vi fortsætter, dalen bliver nu smallere, men mere malerisk. De grønne enge bliver nu til sumpe med en vildsom flora. Her findes mjøddurt, knopsiv og mange andre arter, men en maa ikke glemmes og det er abeblomsten, der kun findes ved Silkeborg søerne, dersom man er i besiddelse af en naal, og prøver paa at holde den ind i blomsten, vil man se det særsyn, at blomsten griber om naalen. Vi gaar en tur ind i grandskoven, og vil herinde finde Jyllands tykkeste gran, den maaler vel cirka 3,75 meter, og tre mand maa anstrænge sig vældig for at spænde om den. Højden er 40 meter, en granvoksen fyr. Vi begiver os op ad den stejle bakke, der om vinteren tjener ungdommen som skibakke,

noget lig holmekollen, og kommer da til Randbøl gamle kirke, yderst sjælden ses noget skønnere mosklædt kirkegaardsdige, end som her, vi kigger ind paa kirkegaarden, her findes et gravsted for for faldne engelske flyvere, der blev skudt ned af tyskerne og begravet et eller andet sted ude paa Vandel flyveplads, indtil freden kom, da blev de ført til Randbøl og begravet der. En tur op paa Kong Rans høj, han regerede før Gorm den gamle, skal man ogsaa, herfra er der ogsaa en glimrende udsigt, et besøg paa de fredede „firehøje“ der ligger lidt udenfor kirken, maa man ikke glemme. Sagnet fortæller, at her ligger Kong Rans fire sønner begravet. Fra højene er der milevidt udsigt, lidligere kunne man tælle 11 kirker herfra. I det store og hele byder Randbøldal paa mange flere naturskønheder, især hvis man har en smule sans for naturen. Skønnest er her vel nok, naar aftentaagen sænker sit slør over engdragene, og faar gran-skovene og frabriken til at hæve sig mørkere i takkede konturer. Ja, meget kunne fortælles om den skønne Vejledal, men vi nøjes med Jeppe Aakjærs digt, der siger alt herom:

Her er saa yndig i den svale dal
med sine graner, sine hytter lave
selv uden engle, uden nattegal
er Randbøldalen ret en edens have.

E. Christensen.

En henlagt opfindelse angaaende kedelsten i lokomotiver.

Der findes opfindelser, som sikkert ville have stor betydning for samfundet, hvis de blev udnyttet, men som bliver opkøbt og henlagt, da de ville medføre tab af profit i allerede bestaaende virksomheder, som fabrikerer netop den ting, der ville blive trængt ud af den nye opfindelse.

Et ganske typisk eksempel herpaa „Tricom-Metoden“, der angaar blødgøring af vand. Det er jo velkendt, at vand afsætter kedelsten, naar det fordamper, og det er klart, at kedelsten netop maa forekomme i store mængder i lokomotivernes kedler, hvor stenen nedsætter maskinens præstation ret betydeligt. Det er derfor nødvendigt at rengøre maskinen for kedelsten systematisk og grundigt. Ganske vist findes der paa visse store stationer renseanlæg, der ved tilsætning af kemikalier blødgør vandet, men der er alligevel en del lokomotiver, der maa tage „haardt“ vand ind.

Allerede i 1928 opfandtes „Tricom-Metoden“. Den blev tilbudt de tyske rigsbaner. Den var billig

og paalidelig. Man skulle blot med visse mellemrum tilsætte vandet tre kemikalier, der fuldstændigt ville forhindre dannelsen af kedelsten.

Det blev ikke de tyske, men de østrigske jernbaner, der indførte metoden, og den bevirkede, at alle lokomotiver i Østrig i aarene fra 1928 til 1938 holdt sig fuldstændig stenfri. Opfindelsen fandt aldrig vej til de tyske lokomotiver — skriver „Neuer Vorwärts“ — skønt opfinderen med støtte af indflydelsesrige personer fra 1939 til stadighed forsøgte at faa den indført. Hans resultatløse anstrengelser kunne synes at være en ond drøm — med en meget tragisk baggrund. At skildre denne kamps forløb i alle enkeltheder, ville fylde en helt lille bog, og vi indskrænker os derfor til at berette det vigtigste.

I 1939 fik minister Körner meddelelse om opfindelsen og dens store betydning, idet man henviste til de gode resultater i Østrig. Den videre behandling af denne sag blev overdraget statssekretær Kleimann, der afviste metoden, idet han i et cirkulære meddelte de østrigske funktionærer, at „Tricom-Metoden“ ganske vist var god, men i den øverste ledelse var man for tiden ikke interesseret deri. Man henviste iøvrigt til funktionærernes tavshedspligt.

Opfinderen var ikke tilfreds hermed. I 1940 beskæftigede økonomi-ministeriet sig med sagen. Statssekretær Kleimann erklærede da, at der var bestilt for 4 mill. mark blødgøringsmaskiner, som var tilstrækkelige til banerne under krigens forøgede krav. Paa opfinderens spørgsmål, hvornaar disse maskiner da blev leveret, maatte Kleimann indrømme, at dette først kunne ske *efter* krigen. Trods denne forklaring afviste man atter „Tricom-Metoden“.

Felttoget i Rusland stillede stadig stigende krav til jernbanerne. Paa grund af utilstrækkelig rengøring var alle lokomotiver allerede i 1941 fulde af sten, hvorved de mistede en stor del af deres ydeevne. I vinterens løb frøs maskinerne meget hurtigt i frostvejr og blev staaende ude paa linien, hvor de var til megen gene.

Ritmester von F., der kendte „Tricom-Metoden“, henvendte sig til general von Manstein, der var øverstbefalende over tropperne mod syd, og holdt et foredrag for ham om Tricom. Han blev straks beordret afsted til chefen for transportvæsenet, oberstløjtnant von Hirschfeld, for at man straks kunne indføre „Tricom-Metoden“. Hirschfeld rejste til Berlin, men Kleimann stillede sig atter afvisende.

Fra en eller anden side faar hærledelsen underretning om sagen, og resultatet er, at Kleimann forflyttes og gøres til direktør for det internationale

sovevognsselskab. Til hans efterfølger udnævnes statssekretær Ganzenmüller. Han udbeder sig fra opfinderen en rapport om den kemiske sammensætning af „Tricom“ med henblik paa at prøve dens anvendelighed. Resultatet af denne prøve kommer først efter 6 maanedes forløb. De sagkyndige var kemikere fra IG-Farben, der hidtil havde leveret kemikalier og maskiner til vandets blødgøring. Disse kemikere erklærede, at „Tricom“ ville svigte i praksis. — og IG-Farben fortsatte med levering af sine kemikalier.

Afslutning paa denne tragikomedie er, at opfinderen fik foretræde for „der Führers“ stedfortræder. Man modtog ham med megen interesse, men efter 4 ugers forløb fik opfinderen besked om, at statssekretær Ganzenmüller havde erklæret, at sagen maatte vente til efter krigen. I Rusland frøs lokomotiverne videre, forsyningerne kunne ikke føres frem. Men der foreligger ingen rapport om, hvor mange mennesker der af den grund sultede og frøs ihjel.

Georg Büsing.

Jubilæum.

Søndag den 1. oktober 1950, kan motorvognsfører Ejnar Hansen, Hjørring, fejre 25 års jubilæum.

I den anledning ønskes du hjertelig tillykke med dagen og fremtiden.

Tak for din aldrig svigtende interesse for afdelingens trivsel, ligesom at du som mangeaarigt medlem af afdelingens bestyrelse har udøvet en stor indsats til bedste for dine kammerater, tak for godt samarbejde inden for afdelingens bestyrelse. Skal der gives nogen karakteristik af dig maa det vel blive — ja undskyld — dit noget bøsige væsen, men vi som kender dig ved, at bag bøsigheden finder vi altid en god ven og kammerat der altid er villig til at give en kammerat en hjælpende haand. Haaber du endnu i mange aar maa færdes iblandt os som den gode kammerat du hidtil har været.

Tillykke Ejnar.

Kollegerne.

Søndag den 1. oktober 1950, kan motorvognsfører Søren Sørensen, Hjørring, fejre 25 års jubilæum.

I den anledning ønskes du hjertelig tillykke med dagen og fremtiden.

Tak for den interesse du altid udviser over for afdelingen, tak for din flittige deltagelse ved afde-

lingens møder, tak for dit gode humør og at du altid er rede til at gøre en kammerat en tjeneste. Haaber du endnu i mange aar maa færdes iblandt os som den gode kammerat du hidtil har været.

Tillykke Søren.

Kollegerne.

Forbundet knytter vor bedste lykønskninger til vore to kolleger ved Hjørringbanerne og sender alle gode ønsker for fremtiden.

C. P. Einshøj.

Personalia.

Afdelingsformændenes opmærksomhed henledes paa naare nye medlemmer optages, da at sende deres fagforeningsbog, som skal være frameldt smedeforbundet, samt deres tydelige postadresse til hovedkassereren.

Naar medlemmer flytter fra et sted til et andet, skal de til det stedlige postkontor anmelde deres nye postadresse.

Afd. 1. Skagen.

Lokomotivfyrbøder N. Andersen overflyttes til afd. 48. Lyngby—Nærum og forfremmes til motorfører i 12. lk. fra 1. september 1950.

Afd. 2. Hjørring.

Lokomotivfører R. Nielsen Øster Vraa, tidligere Vodskovbanen, afsked fra 1. juli 1950 og overgaar som hvilende medlem.

Afd. 16. Aarhus—Odder.

Motorfører R. Rasmussen overflyttes fra 1. september til Lyngby—Nærumbanen.

Afd. 28. Sydfynske jb.

P. lokomotivfører A. P. Hansen afgaaet ved døden den 11. juli 1950.

Afd. 33. Lollandske jb.

P. lokomotivfører Fredrik M. Hansen afgaaet ved døden den 24. juni 1950.

Afd. 37. Østsjællandske jb.

Lokfrb. Frederiksen er fra 1. juli 1950 forfremmet til motorvognsfører i 13. a lønklasse.

Al opmærksomhed i anledning af vores 25 års jubilæum 1. oktober frabedes.

Motorfører

S. Sørensen og E. Hansen

Hjørring privatbaner.